

Експертни разработки

Основи на счетоводното отчитане на юридическите лица с нестопанска цел

Автор: проф. д-р Стоян Дурин

Юридическите лица с нестопанска цел /ЮЛНЦ/ са сдружения или фондации, които функционират съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел, обнародван в ДВ бр. 81 от 6 октомври 2000 година. След това са извършени повече от 20 изменения и допълнения в този Закон.

ЮЛНЦ свободно определят целите си като организация за осъществяване на дейност в обществена или в частна полза. Предметът на дейността на ЮЛНЦ се определя в устава или учредителния акт. Те могат да извършват допълнителна стопанска дейност само ако е свързана с предмета на основната дейност. ЮЛНЦ не могат да разпределят печалба. ЮЛНЦ за общественополезна дейност не могат да се преобразуват в ЮЛНЦ за осъществяване на дейност в частна полза.

Всяко ЮЛНЦ води Книга за протоколите от заседанията на колективните си органи, Доклад за дейността си и Финансов отчет.

ЮЛНЦ водят счетоводствата си съгласно изискванията на Закона за счетоводството и Националните счетоводни стандарти. По този ред се отчита и дейността на политическите партии, създадени съгласно Закона за политическите партии /ДВ бр. 30 от 28 март 2001 г./ Дейността на ЮЛНЦ и на Политическите партии се базира най-много на постановките на *СС 9 Представяне на финансовите отчети на предприятията с нестопанска дейност*.

ЮЛНЦ и политическите партии разработват и прилагат собствени счетоводни политики, съобразени с изискванията на счетоводното законодателство и съдържанието на изпълняваната от тях дейност. Те определят система за индивидуално прилагани счетоводни сметки за синтетично и аналитично отчитане.

Приетата система от синтетични счетоводни сметки на Сдружение „Тенис игри“ град Шумен е:

Раздел 1 Сметки за капитали

Група 10 Капитал

100 Основен капитал

101 Капитал на предприятия с нестопанска дейност

102 Капитал при несъстоятелност и ликвидация

Група 11 Капиталови резерви

- 110 Общи резерви
- 111 Резерви от преоценки
- 119 Други резерви

Група 12 Финансови резултати

- 120 Печалби и загуби от текущата година
- 121 Резултат от дейност с нестопанска цел
- 122 Резултат при несъстоятелност и ликвидация

Група 15 Получени заеми

- 150 Получени краткосрочни заеми
- 151 Получени дългосрочни заеми
- 152 Задължения по лизинг
- 159 Други заеми и дългове

Раздел 2 Сметки за дълготрайни активи

Група 20 Дълготрайни материални активи

- 200 Машини, съоръжения и оборудване
- 201 Транспортни средства
- 202 Компютърна техника
- 203 Обзавеждане и трайни активи
- 209 Други дълготрайни материални активи

Група 21 Нематериални активи

- 210 Програмни продукти
- 219 Други нематериални активи

Група 24 Амортизация

- 240 Амортизация на дълготрайни материални активи
- 241 Амортизация на нематериални активи
- 249 Амортизация на други дълготрайни активи

Група 25 Обезценки на активи и пасиви

- 250 Обезценки на дълготрайни материални активи
- 251 Обезценки на нематериални активи
- 259 Обезценки на други активи и на пасиви

Раздел 3 Сметки за краткотрайни материални активи

Група 30 Материални запаси

- 300 Материали
- 301 Стоки

Раздел 4 Сметки за разчети

Група 40 Доставчици

- 400 Доставчици
- 409 Други разчети с доставчици

Група 41 Клиенти

- 410 Клиенти
- 419 Други разчети с клиенти

Група 42 Персонал и съдружници

- 420 Персонал
- 421 Разчети по неизползвани отпуски
- 422 Подотчетни лица
- 429 Други разчети с персонала и съдружници

Група 44 Разчети по липси, начети и съдебни спорове

- 440 Вземания по рекламации
- 441 Вземания по липси и начети
- 442 Ценови разлики по липси и начети
- 443 Вземания по съдебни спорове
- 444 Присъдени вземания

Група 45 Разчети с бюджета и с ведомства

- 450 Разчети с общините
- 451 Разчети за данъци върху доходи на физически лица
- 459 Други разчети с бюджета и с ведомства

Група 46 Разчети с осигурители

- 460 Разчети с Националния осигурителен институт
- 461 Разчети за доброволно осигуряване
- 462 Разчети за здравно осигуряване
- 469 Други разчети с осигурители

Група 49 Разчети с разни дебитори и кредитори

- 490 Разчети по застраховане
- 491 Разчети по лихви
- 492 Разчети за преведени суми за разходи по поръчение
- 493 Разчети с карти
- 498 Разчети с други дебитори
- 499 Разчети с други кредитори

Раздел 5 Сметки за финансови средства

Група 50 Парични средства

- 500 Каса
- 501 Разплащателна сметка
- 502 Депозити
- 509 Други парични средства

Група 51 Краткосрочни финансови активи

- 509 Други краткосрочни финансови активи

Раздел 6 Сметки за разходи

Група 60 Разходи по икономически елементи

- 6000 Разходи за материали – нестопанска дейност
- 6001 Разходи за материали – стопанска дейност
- 6010 Разходи за външни услуги – нестопанска дейност
- 6011 Разходи за външни услуги – стопанска дейност
- 6020 Разходи за амортизации – нестопанска дейност
- 6020 Разходи за амортизации – стопанска дейност

- 6030 Разходи за заплати – нестопанска дейност
- 6031 Разходи за заплати – стопанска дейност
- 6040 Разходи за осигуровки – нестопанска дейност
- 6041 Разходи за осигуровки – стопанска дейност
- 6090 Други разходи – нестопанска дейност
- 6091 Други разходи – стопанска дейност
- Група 61 Разходи за дейността на сдружението*
 - 6100 Разходи за турнири – нестопанска дейност
 - 6101 Разходи за стопанска дейност
 - 6120 Административни разходи
 - 6190 Други разходи за нестопанска дейност
 - 6191 Други разходи за стопанска дейност
- Група 62 Финансови разходи*
 - 620 Разходи за лихви
 - 629 Разходи по други финансови операции
- Група 65 Разходи за бъдещи периоди*
 - 650 Разходи за бъдещи периоди
 - 651 Финансови разходи за бъдещи периоди
 - 659 Други разходи за бъдещи периоди

Раздел 7 Сметки за приходи

- Група 71 Приходи в предприятия с нестопанска дейност*
 - 710 Приходи от членски внос
 - 711 Целеви приходи за турнири
 - 712 Приходи от дарения
 - 717 Приходи от стопанска дейност
 - 719 Други приходи от стопанска дейност
- Група 72 Финансови приходи*
 - 720 Приходи от лихви
 - 729 Приходи от други финансови операции
- Група 75 Приходи за бъдещи периоди и финансираня*
 - 750 Приходи за бъдещи периоди
 - 751 Финансови приходи за бъдещи периоди
 - 752 Финансиране за текущата дейност
 - 759 Други приходи за бъдещи периоди

Раздел 9 Сметки за условни активи и пасиви

- Група 91 Чужди материални и нематериални активи*
- Група 92 Чужди финансови активи*
- Група 95 Кредитори по условни задължения*
- Група 96 Собствени активи, не включени в стопански оборот*
- Група 98 Разни сметки за условни активи*
- Група 99 Разни сметки за условни пасиви*

Счетоводното отчитане на дейността на ЮЛНЦ и политическите партии се основава най-много на постановките на СС 9 Представяне на финансовите отчети на предприя-

тията с нестопанска дейност. При всички случаи е налице отделно отчитане на нестопанската от стопанската дейност, както и отделно отчитане на приходите и разходите, свързани с тези дейности. Ще посочим характерните стопански операции и счетоводното им представяне.

Имуществените вноски на първоначалните и последващите учредители се записват като собствен капитал на предприятията с нестопанска дейност. Съставя с счетоводната статия:

Д-т с/ки от група 20 Дълготрайни материални активи

Д-т с/ки от група 21 Нематериални активи

К-т с/ка 101 Капитал на предприятия с нестопанска дейност

При получаване на дарения, които:

а/ не са обвързани с условия:

Д с/ки от група 50 Парични средства

К с/ка 712 Приходи от дарения

б/ са обвързани с определени условия:

Д с/ки от група 50 Парични средства

К с/ка 752 Финансиране на текущата дейност

Събраният и получен членски внос се признава като текущ приход за периода. Съставя се счетоводната статия:

Д-т с/ки от група 50 Парични средства

К-т с/ка 710 Приходи от членски внос

Отчитането на другите активи и на пасивите се организира по реда, предвиден в останалите счетоводни стандарти.

През 2021 година в Сдружение „Тенис игри“ в град Шумен са извършени стопански операции, които са осчетоводени своевременно. Към Сдружението е създаден и „Клуб с кафе и закуски“, което се третира като стопанска дейност. На база на данните от счетоводните сметки е съставена ОБОРОТНА ВЕДОМОСТ за годината, която има следното съдържание като начални салда, обороти за годината и крайни салда:

Съдържание

Експертни разработки	1
Основи на счетоводното отчитане на юридическите лица с нестопанска цел	1
Счетоводни и данъчни аспекти на дейността на ЮЛНЦ	17
Някои особености по счетоводното отчитане и данъчното третиране на членски внос в ЮЛНЦ	25
Счетоводно отчитане и особености на данъчното облагане на договорите за спонсорство	30
Някои особености при прилагане на ЗДДС във връзка с дейността на ЮЛНЦ	32
Решения на казуси от практиката	37
Опрощаване на заем към ЮЛНЦ, предоставен от ФЛ	37
Счетоводни операции за повторно завеждане на недвижим имот	38
Осчетоводяване на приход от членски внос за спортен клуб за деца с увреждания	39
Осчетоводяване на червена каса на ЮЛНЦ, дължаща се на теглене на пари от разплащателна сметка	40
Третиране на разходи за вода и храна във връзка с подготовка на футболисти	42
Облагане на представителни разходи, реализирани от фондация	43
Заприхождаване на дарения в натура	44